

Mál nr. 375/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot móttengið 2. október 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 7. október 2024, ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 8. október 2024.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 9. október 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M slasaðist við störf sín á veitingastað X hinn 17. janúar 2023 þar sem M starfaði sem þjónn í aukavinnu. Umrætt sinn voru starfsmenn beðnir um að taka til í rými í kjallara veitingastaðarins. Í rýminu var þvottavél og þvottaaðstaða en einnig stálgrindarhilla á hjólum sem ekki var veggfest. Hillan var notuð undir matvörur, meðal annars þungar dósir og brúsa sem staðsettir voru efst eða ofarlega í hillunni. M var að taka dós úr hillunni þegar hún fékk hilluna yfir sig og allar vörur sem í hillunni voru. Datt hún aftur fyrir sig með bakið á mjólkurgrind sem stöðvast á innréttingu fyrir aftan mjólkurgrindina. Var hún því föst á milli þungrar stálgrindarhillu og mjólkurgrindarinnar. Kom starfsfólk staðarins henni til bjargar og var hún keyrð á slysadeild til aðhlynningar. Hlaut hún við þetta áverka á bak, hrygg og háls auk þess sem hún hlaut stóran skurð á vör og það brotnaði upp úr framtönn hennar. Var hún óvinnufær næstu daga eftir slysið. Vegna slyssins gerði M kröfu um bætur úr ábyrgðartryggingu X hjá V. Þeirri kröfu var hafnað af hálfu V með bréfi dags. 22. ágúst 2024.

M telur að X beri ábyrgð á tjóni hennar enda hafi tjóninu verið valdið með saknæmri og ólögmætri háttsemi X þar sem slys hennar sé að rekja til óforsvaranlegra vinnuaðstæðna. Styður M kröfu sína við lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980 og reglugerð nr. 581/1995 um húsnæði vinnustaða. Fyrir liggi yfirlýsingar tveggja samstarfsmanna sem staðfesti að hillan hafi verið á hjólum þegar slys M varð og að hjólin hafi verið fjarlægð eftir slysið. Hafi vitnin einnig staðfest að eftir slys M hafi skipulagi á hillunni breytt þannig að þungu dósirnar og brúsarnir séu nú geymdir neðst í hillunni. Ekki hafi legið fyrir áhættumat vegna verkþáttarins. Með slíku áhættumati hefði verið hægt að greina allar þær áhættur sem stöfuðu af stálgrindarhillunni. Auk þessa vísar M til þess að X uppfyllti ekki lögbundna tilkynningaskyldu til Vinnueftirlitsins skv. 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Slysið hafi aldrei verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins þrátt fyrir að fyrir liggi að M var metin óvinnufær frá slysdegi til 23. janúar 2023. Þar sem ekki hafi verið farið á vettvang af hálfu Vinnueftirlitsins eða kallað til lögreglu beri að leggja málsatvikalýsingu M til grundvallar og skýra allan vafa um málsatvik M í hag. Fyrir liggi yfirlýsingar vitna sem staðfesta frásögn M og að vinnuaðstæður voru með öllu óforsvaranlegar.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að slysið hafi atvikast þannig að M hafi togað hilluna ofan á sig þegar hún reyndi að fjarlægja vörur úr hillunni án þess að læsa hjólum hillunnar áður. M hafi ekki sýnt fram á það með neinum gögnum að umrædd hilla hafi á einhvern hátt verið haldin saknæmum vanbunaði og þó hjólin hafi verið tekin af hillunni eftir slysið þá sé það engin sönnun þess að hillan hafi verið vanbúin eða hjól hennar. Þá hafi ekki verið sýnt fram á að slys M verði rakið til saknæmra mistaka annarra starfsmanna X. Yfirlýsingar samstarfsmanna sem fyrst séu að koma fram þegar meira en ár er liðið frá slysinu og hafi ekki verið staðfestar fyrir dómi hafi ekkert sönnunargildi. Þá hafi M ekki sýnt fram á neinar hlutlægar reglur sem banni að þyngri vörum sé raðað efst í hilluna. Ef slík röðun hafði staðið lengi yfir og M talin hana ógna öryggi sínu, bar henni skylda til að láta X vita og krefjast útbóta skv. 2. mgr. 26. gr. laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980. Engar slíkar tilkynningar hafi borist X frá M eða öðrum. Telur V orsakatengsl milli slyssins og meints skorts á áhættumati vera með öllu ósönnuð. Þá mótmælir V því að slaka eigi á sönnunarbyrði eða snúa henni við vegna þess að slys M var ekki tilkynnt til Vinnueftirlitsins. Málsatvik séu óumdeild.

Í viðbótarathugasemddum M er því mótmælt sem röngu og ósönnu að M hafi ekki læst hjólunum á hillunni áður en hún fór að taka vörur af henni. Það hvort læsingin á hjólunum virkaði sem skildi liggi ekki fyrir enda hlutaðist X ekki fyrir um rannsókn Vinnueftirlitsins, þrátt fyrir lögbundna skyldu þar um. M eigi ekki að bera hallan af þessum sönnunarskorti, heldur X. Ekki sé hægt að fallast á þau sjónarmið V um að málsatvik séu óumdeild og að rannsókn Vinnueftirlitsins hefði ekki varpað skýrara ljósi á málsatvikin.

Í viðbótarathugasemddum sínum bendir V á að það séu almenn sannindi að hlutir á hjólum, hvort sem það eru hillur, pallar eða eitthvað annað séu alla jafna stöðugri þegar hjólin eru læst heldur en þegar þau eru ólæst. M hafi borið ábyrgð á öryggi sínum með því að gæta að því að hjólin á hillunni væru læst áður en hún hóf að taka vörur úr hillunni.

Álit.

Ágreiningur málsins lýtur að því hvort slysið sem M varð fyrir þann 17. janúar 2023 á vinnustað sínum, veitingarstað X, sé bótaskyldt úr ábyrgðartryggingu X hjá V. Samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, ber atvinnurekanda án ástæðulausrar tafar að tilkynna til Vinnueftirlitsins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Fyrirliggjandi læknisvottorð staðfestir að M var frá vinnu frá 18. til 23. janúar 2023. Því er ljóst að X bar að tilkynna slysið til Vinnueftirlitsins án ástæðulausrar tafar. Það var þó ekki gert, og samkvæmt tölvupósti frá Vinnueftirlitinu, dags. 21. desember 2023, hafði slysið ekki verið tilkynnt og voru tildrög þess því ekki rannsökuð af eftirlitinu.

Með vísan 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi, sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu, skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Í þessu máli greinir aðila á um hvort frágangur stálgrindarhillunnar hafi verið forsvaranlegur og samrýmst þeim kröfum sem ákvæði laga nr. 46/1980 og reglugerðar nr. 581/1995 gera til öryggis á vinnustöðum. Þá greinir aðila einnig á um það hvort hjól hillunnar hafi verið læst er M hóf að taka vörur úr hillunni og hvort það hafi verið orsök slyssins. Telja verður að rannsókn Vinnueftirlitsins hefði varpað ljósi á vinnuaðstæður á vettvangi og einnig hvort frágangur hillunnar og verklag við framkvæmd verksins hafi verið forsvaranlegt með tilliti til öryggis starfsmanna. Framburður M og vitna bendir til þess að ekki hafi verið gætt að jafnvægi hillunnar þar sem hún var á hjólum og þungir hlutir voru raðaðir efst í hilluna, sem er til þess fallið að skapa áhættu á slysi eins og því sem hér um ræðir. Verður því litið svo á að X beri hallan af sönnunarskorti um hvort gætt hafi verið að öryggi starfsmanna með fullnægjandi hætti í aðdraganda slyssins. Af þeim sökum verður talið að slysið megi rekja til atvika sem X ber skaðabótaábyrgð á. Ekkert liggur fyrir í málinu um að háttsemi M við vinnu sína hafi falið í sér stórkostlegt gáleysi eða ásetning í skilningi 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993. Telst M því eiga rétt til fullra bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 12. nóvember 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir